

ကညီပိတ်မုက်ကရုဒီးကညီဆိန်ထွဲတော်မုက်တော်မုက်ပျက်ဘျားစဲတော်ထူးထိုင်ရလီ
ဖဲဟိန်ခိန်ဒီဘုန်ဘုန်ကီဘုန်ခဲအမုန်နံ
တော်ဂုန်မိန်ပျာ - “တုလုလုကိးကအိန်ဒီးတော်ဘုန်တော်ဘုန်ပျာဖျားတစု”

လါယု၊ ၂၀၁၅၊ ၂၀၂၆နံနံ

တနံအံလါယု၊ ၂၀၁၅၊ ၂၀၂၆နံနံအမုန်ဟိန်ခိန်ဒီဘုန်ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲအမုန်နံအသိးကညီပိတ်မုက်ကရုဒီးကညီဆိန်ထွဲတော်မုက်တော်မုက်ပျက်ဘျားစဲအဲဒ်ဒီးပတ်ပျါထိုင်ပတ်စံးဘျားနီနီဆူကီကီတိုင်တိုင်ပဒိန်လါအတော်သုန်ဂုလုသးဝါဒီးတော်ဟုန်လီသးလါတော်ဆိန်ထွဲပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဖိတဖုန်အယိလီလီဆိန်တော်ပတုလုလိန်မုက်အဲသုန်ဖိလစံနံလါတော်ပတ်လီအီဖဲလါအီကုန်၂၆သီ၊ ၂၀၂၅နံနံလါအမုန်၊ တော်ဟုန်တော်ခွဲတော်ယတ်လါပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဖိတဖုန် ကဟးထိုင်လါဒဲကဝီ၊ ချါ ဒီးယုဖဲယုမၤသုဝဲအဂုန်နံလီလါပတုလုလိန်မုက်စွဲကိးအတော်ဘိးဘုန်ရုလီဖဲလါမု၊ ၂၀၂၆နံနံလါကဟုန်ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဖိတဖုန်လါတော်ဂီခိန်လါအတော်မုက်တိုင်တိုင်ထံဖိကီဖိဘုန်နံလီလါ.

တော်ဟူးတော်ဂဲဒ်အံကထိုင်တော်ခွဲတော်ယတ်အရဒိန်လါပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဖိတဖုန်အဂီဒ်သိးကမၤလဲထိုင်လဲထိုင်ဘုန်အဲသုန်တော်အိန်မု၊ နံဘုန်အါထိုင်တော်သဘျးဒီးကဟုန်ထိုင်တော်မၤသကိးလါပျာတဝါအပူနံနံလီလါပစံးပတြါဘုန်ကီကီတိုင်တိုင်ပဒိန်ပပျာသုန်တဖုန်ခိဖျါအခါထိုင်အခိန်ခါအခိန်မုက်တဖုန်အံလါတော်ဟုန်အါထိုင်ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲတော်ခွဲတော်ယတ်ဒီးသူးသုန်လါကပီအဂီအယိနံနံလီလါ.

ဘုန်ဆုန်သနုန်ကုတော်ခွဲတော်ယတ်အံပဲစိန်နုစွဲကိးတော်တၢတော်တဖုန်အါမးနံနံလီလါဒဲကဝီပူပူကုပူကညီတော်တိစၢမၤစၢတဖုန်စုလီအဖိခိန်၊ ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲအါမးအိန်ဒီးဒုန်လါတော်အိန်သးလါတော်တဒိသဒါအီဘုန်နံလီလါပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲလါမၤတော်လါတော်ချါတဖုန်ဘုန်ကွဲဆၢခိန်ဒီးတော်ကီတော်ခဲအကလုန်ကလုန်ဒီးတော်ဘုန်ယိန်အါမးနံနံလီလါလါတော်နံနံအယိလါဟိန်ခိန်ဒီဘုန်ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲအမုန်နံအံပသဆုန်ထိုင်ကီတိုင်တိုင်ပဒိန်၊ ဘီမုစၢဖိန်ကရု၊ ပျာမၤစၢတော်တဖုန်၊ ကမျါသဘျးကရုဒီးပျာလါမၤတော်လါဘုန်ကီဘုန်ခဲဂုဝီခဲလါလါကကွဲဆိကမိန်တော်ဘုန်ယိန်လါအဖိလတ်တဖုန်အံနံနံလီလါ.

၁. တော်ကွဲထံဆိကမိန်ကုပဒိန်ကိတိန်ကရုတော်ဆၢတော်လါအဘုန်တော်မၤအီဖဲလါယုလံ၅သီ၊ ၂၀၂၆နံနံဒီးတော်ကုန်ဘုန်ကုန်သုဝဲကျိ(MOE) အတော်နံနံလီဖဲလါယုနုအါရု၊ ၂၇သီ၊ ၂၀၂၆နံနံဘုန်ပျားပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲတော်လဲအိန်ကီအဂု

ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဖိအါမးလါထိုင်ဝဲကီတိုင်တိုင်အကီလါအအိန်ဘူးဒီးအဲကဝီတဖုန်နံနံလီလါလါအဲသုန်တော်ထူးထိုင်တော်အခိပညီဘုန်ပဒိန်တော်ဆၢတော်ဖဲ၂၀၀၅နံနံအဖိခိန်ဘုန်ဆုန်ခဲအံပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲတဖုန်တော်တဟုန်အခွဲလါကထိုင်ကီတိုင်တိုင်ကီလါဘုန် . ပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဖိတဖုန်အဲဒ်ဒီးမၤလိကီတိုင်တိုင်ကီဒ်သိးကမၤစၢအဲသုန်လါတော်ယုတော်ဖဲတော်မၤဒီးတော်အိန်ဆိးယုတပူယိလါကီတိုင်တိုင်ပျာတဝါအပူနံနံလီလါပယုထိုင်လါကီတိုင်တိုင်ပဒိန်ကကွဲဆိကမိန်ကုဖိလစံနံတော်ဆိတလဲအံဒီးဟုန်ကဒါကုအဲသုန်တော်ပျာလါကလဲထိုင်ကီတိုင်တိုင်တဖုန်လါအအိန်ဘူးဒီးပျာဘုန်ကီဘုန်ခဲဒဲကဝီတဖုန်အဲသုန်တော်ယုထါတခါအသိးနံနံလီလါ.

၂. ဟုတ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်ဆူပုၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်လီၤဆိ(ပုၤလၢအလီၤဒုလီၤတီၤ)

ဒ်ပုၤတၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိးပအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးကရူၢ်တနီၤနီၤလၢအကလိၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲတၢ်ဒိသဒါလီၤဆိဒီးတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်အီၤတပယုၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ယုၣ်ပုၤသ့ၣ်က့ၤသးပုၤ, ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်က့ၤဘၣ်က့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဆိးက့ၣ်နီၤတဖၣ်, ပုၤအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆိၣ်တဖၣ်, ဖိသၣ်တဖၣ်, မိၢ်ဒါတဖၣ်ဒီးမိၢ်အိၣ်ဒီးဖိဆံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ကမၤဘၣ်တၢ်အံၤ ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖိၣ်ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအါမးဘၣ်ဆၣ်ပုၤလီၤဒုလီၤတီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်ဆူမဲၣ်ညါက့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိပယုၣ်ထီၣ်တၢ်လၢပုၤမၤစၢ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ် ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢမၤတၢ်လၢ ပုၤကူပုၤကညီတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးအဂီၢ်တဖၣ် လၢကဟ့ၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်ဆူညါလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်, တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်အံၤဆူပုၤလၢအမၤစၢ်လီၤအကစၢ်သးတသ့ဘၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအကျဲလၢပုၤလၢအဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢတသ့ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်ခဲအံၤတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢကဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢဘၣ်ဆၣ်ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢဟးထီၣ်လၢတၢ်ချၢတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ယုၣ်ဒီးကိသရၣ်, ကသံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ, ပုၤတၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤနီၢ်တဂၤလၢအမ့ၢ်ပုၤအရူၤဒိၣ်လၢတၢ်ကၤယၢ်ပုၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါန့ၢ်အန့ၢ်မိၢ်လၢအိၣ်ဒီးဖိဆံးအါမးကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်တြီမၤတံၢ်တံၢ်အီၤလၢကမၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢမိၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဟးမၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟံၣ်တၢ်အဖိဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိသဒါဖိသၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိဒီးကဟဲဒိဘၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါက့ၢ်တဲၣ်ပဒိၣ်, ပုၤမၤစၢ်တၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤကူပုၤကညီတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးကရၢတဖၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲလၢဟ့ၣ်ပိၣ်မုၢ်ဒီးပုၤဒဲကဝီၤဖိအဂၤလၢအိၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤတဖၣ်လၢကမၤဘၣ်တၢ်လၢဟံၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤဒ်သိးကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟဲန့ၣ်လၢဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်အံၤတဖၣ်ကမၤစၢ်ဘၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဘၣ်တပူၤယီၤဒီးတကတီၢ်ယီၤကမၤဆူၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤမ့ၢ်မၤဝဲၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢန့ၣ်လီၤ.

၄. မၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိသဒါလၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲလၢဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢတဖၣ်

ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိတနီၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလၢဒဲကဝီၤချၢဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်ဆၣ်ပုၤတဘျးဂၤလီၤဆိဒ်တၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတကပၤဒီးစးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလၢဟ့ၣ်တၢ်မၤဘူးလဲဆံးစ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်တၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘျးလၢပုၤအဖိခိၣ်အိၣ်ဝဲ, တၢ်ကွၢ်တလီၤ, တၢ်ဆဲးကျိးပုၤလၢတကြးတဘၣ်ဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢဟဲဒိဘၣ်ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဖိလၢတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပယဲၣ်လီၤ ဘျါလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကိအံၤကန့ၢ်အဂီၢ်တၢ်လိၣ်အိၣ်လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤကွၢ်သမံသမိးတၢ်လၢအတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးတၢ်ဒိသဒါအကျိၤအကျဲလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးပဒိၣ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤဝဲၤကျိၤ, ကမျၢၢ်သဘျး, ကရၢ, ပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲခၢၣ်စး, ဘီမ့ၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢဒီးပုၤကူပုၤကညီတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်တၢ်သူအီၤကဘၣ်န့ၢ်ကဘၣ်သ့လၢတၢ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ကဒုးကဒုၣ်, တၢ်သူၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဆုၢ်ခိအကျိၤအကျဲဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤအါမၤသီအီၤလၢတၢ်ပူၤဖျးအပူၤ, ကယုထီၣ်န့ၢ်တၢ်မၤစၢ်ဒီးကဒိးန့ၢ်တၢ်ဒိသဒါအဝဲသ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်ဖဲတၢ်မၤဟးဂီၤအီၤအခါန့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအံၤတလၢတပုၤဝဲဘၣ်ဒီးပုၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်တၢ်တဒိသဒါအီၤဘၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်အဘျးလၢအဝဲသ့ၣ်အဖိခိၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၅.မလဲင်ထီၣ်လီၢ်ကဝီတၢ်ဖဲးတၢ်မတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဘူးဒီးဒဲကဝီတဖၣ်

ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢအဲၣ်ဒီးမၤဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ချါလၢအဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒဲကဝီတဖၣ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟးမၤတၢ်လၢတၢ်လီၢ်လၢအယံၤမ့တဖၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢကူၣ်ပနံၣ်တဖၣ်ကဟဲကိးအီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စးထီၣ်မၤန့ၢ်ပှၤဒဲကဝီဖိခိၣ်ဂီၤ(လၢတဖၣ်ကွီၣ်တဲၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိဘၣ်)အံၤ,ပနၢ်လၢပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သဘူဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢကယုဖံးယုမၤတၢ်လၢအဘူးဒီးအပှၤတဝါဒီးလီၢ်ကဝီမုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒဲသိးအဝဲသ့ၣ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤအနီၢ်ကစၢ်အသးဒီးတကတီၢ်ပီၤကအိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိပီၤဖိဒီးအပှၤတဝါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဆၢထၢၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒဲအခိၣ်,ဆိၣ်ထွဲအဟံၣ်ဖိပီၤဖိဒီးအိၣ်မူလၢတဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢပှၤနီတဂၤလၢအအိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤန့ၣ်လီၤ.ကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်ခါထီၣ်တ့ၢ်ခိၣ်ခါလၢအရူဒိၣ်ဒီးလီၤစံးပတြါလၢဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.တကတီၢ်ပီၤပှၤလီၤဒုးလီၤတီၤတဖၣ်အိၣ်ဒဲးဝဲလၢကလိၣ်ဘၣ်ဒဲးပှၤကူပှၤကညီတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒိသးတၢ်မၤစၢၤ,ပိၢ်မုၢ်အါဂၤဒီးပှၤလၢဘၣ်ကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်ကလိၣ်ဘၣ်ဒဲးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအတၢ်ဟဲန့ၣ်ကအိၣ်ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘၣ်တပူၤပီၤဒီးအဟံၣ်ဖိပီၤဖိဖဲဒဲကဝီအပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအမုၢ်နံၤအံၤပပၢ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်ဒီးယုထီၣ်လၢကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်ပပှၤတဖၣ်,ဘီမုၢ်စၢၤဖိၣ်ကရၢလၢပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအဂီၢ်,ပှၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်,ကမျါၢ်သဘူကရၢတဖၣ်ဒီးလီၢ်ကဝီဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢတဖၣ်လၢကမၤသကိးတၢ်လၢကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤတၢ်တၢ်တဖၣ်အံၤဒီးမၤစၢၤဘၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၤအံၤဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိအမုၢ်နံၤတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၤမုၢ်ဝဲ “တုၤလၢပှၤကိးဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ပူၤဖျဲးတစု” အံၤဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပှၤလၢပမူပဒါတကတၢ်ဖဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤဘၣ်.ပကဘၣ်မၤသကိးတၢ်တပူၤပီၤတုၤလၢပမၤလီၤတၢ်လၢပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိကိးဂၤကအိၣ်မူဘၣ်လၢတၢ်ပူၤဖျဲးအပူၤ,အိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤဒီးတၢ်မုၢ်လၢခါဆူမဲၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤလၢပှၤကိးဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ပူၤဖျဲးတစုဒီးပတၢ်မၤဝံၤဝဲဖဲန့ၣ်လီၤ.